: : अनुक्रमणिका : :

अ. नं.	तपशील	पृष्ठ क्रमांक
१)	ऋणनिर्देश	
२)	प्रकरण पहिले : तुकारामांचे चरित्र	१ ते १९
३)	प्रकरण दुसरे : पौराणिक कथा	20 ते ६३
४)	प्रकरण तिसरे : लौकिक कथा	६४ ते ९१
५)	प्रकरण चौथे : व्यक्तिचित्रे	९2 ते १३१
६)	प्रकरण पाचवे : उपसंहार	१३2 ते १३७
७)	परिशिष्ट :	
	१. साधन ग्रंथसूची	१३८ ते १३९

ऋणनिर्देश

शिवाजी विद्यापीठाच्या एम्. फिल पदवी परीक्षेसाठी "तुकारामांच्या अभंगातील कथा आणि व्यक्ती चित्रे" हा लघुप्रबंध सादर करताना मला अत्यंत आनंद होत आहे.

गुरुवर्य डॉ. ल. रा. नसिराबादकर यांनी "नवभारत" एप्रिल - ६९ मध्ये "तुकोबांच्या अभंगवाणीतील कथा आणि व्यक्तिचित्रे" हा लेख लिहिला होता. तो माझ्या वाचनात आला व या दिशेनेच अधिक विचार करावा असे मला वाटले याचा कृतज्ञतापूर्वक उल्लेख करावयास हवा.

या अभ्यासासाठी "श्री तुकारामबावांच्या अभंगाची गाथा" सरकारी प्रत हीच प्रत वापरलेली आहे. त्याचबरोबर डॉ. जोशी प्र. न. यांनी संपादित केलेली "सार्थ तुकाराम अभंगगाथा" यातील विवेचनाचाही आधार घेतलेला आहे. हे कृतज्ञतापूर्वक नमूद करणे आवश्यक आहे.

ही प्रबंधिका सादर करताना अनेकांचे बहुमोल सहकार्य लाभले. त्यांच्या ऋणांचा निर्देश करणे हे माझे कर्तव्य आहे.

माझे मार्गदर्शक गुरुवर्य प्रा. डॉ. पी. बी. टापरे यांनी स्वत: वेळेचे बंधन न पाळता फारच मोलाचे मार्गदर्शन केले. त्यांचे ऋण विसरणे कदापीही शक्य नाही.

तसेच संशोधन करीत असताना रयत शिक्षण संस्थेचे चेअरमन मा. प्रा. एन्. डी. पाटील, प्रा. आर. डी. गायकवाड, सहसचिव प्रा. आर. के. शिंदे, गुरुवर्य प्रा. डी. डी. थोरात, प्रा. एस्. पी. दाते श्री. बी.जी. शेवाळे यांचे आशीर्वाद मला लाभले. त्याबद्दल त्यांची मी ऋणी आहे.

शिवाजी विद्यापीठाचे मराठी विभाग प्रमुख डॉ. ल. रा. नसिराबादकर, प्रा. प्रभाकर पाटील, यांचेही मार्गदर्शन मोलाचे ठरले. प्रा. पोपट काटकर, श्री. व्ही.आर.पाटील श्री. भिकाजी गायकवाड (गुरुजी) श्री. गायकवाड ग्रंथपाल (छत्रपती शिवाजी कॉलेज, सातारा) श्री. शशिकांत हावळ ग्रंथपाल (किसनवीर महाविद्यालय, वाई) व या ग्रंथालयाचे सेवक यांनी मोलाचे सहकार्य केले तसेच कला, वाणिज्य, विज्ञान महाविद्यालय, पाचवड येथील माझे सहकारी प्राध्यापक व सेवक यांनीही मोलाचे सहकार्य केलेले आहे. त्यांची मी ऋणी आहे.

तसेच माझे चुलते श्री. निवृत्ती पाटील (नाना) श्री. विष्णू पाटील यांची प्रेरणा, श्री बाळकृष्ण नलावडे, श्रीमती हिराबाई नलावडे, यांचे आशीर्वाद व श्री विक्रम पाटील व सौ. अंजली पाटील यांच्या सहाय्यामुळेच मी हे काम पूर्ण करू शकले. शिवाय या कामी मला सतत प्रेरणा देणारे माझे पती प्रा. विजय नलवडे यांचाही वाटा तितकाच बहुमोलाचा आहे.

ही प्रबंधिका वेळेत, सुबक व तत्परतेने टंकलेखन, बांधणी, सजावट करुन देणारे "अशोक टायपिंग ब्यूरो," सांगलीचे श्री. अनिल कुलकर्णी व त्यांचे सहकारी यांची मी ऋणी आहे.

-=-=-=-=-=-